

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion eläkerahastosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan vuoden 2004 alusta voimaan tulleen valtion tilivelvollisuus uudistuksen periaatteiden ulottamiseksi valtion eläkerahastoon rahastosta annettuun lakiin otettavaksi tarpeelliset säännökset rahaston ohjauksen ja valvonnan vahvistamisesta. Valtiovarainministeriöllä olisi oikeus antaa yleisiä määräyksiä rahaston hallinnon järjestämisestä, talouden hoidosta ja varojen sijoittamisesta. Rahaston johtokunta muuttuisi hallitukseksi. Lakiin otettaisiin myös voimassa olevaa lakia seikkaperäisemmät säännökset hallituksen tehtävistä, rahaston hallinnosta sekä rahaston tilinpäätöksen käsittelystä ja tilintarkastuksesta. Muutosten tarkoituk-

senä on vahvistaa rahaston sijoitustoiminnan ohjausta, täsmentää rahaston hallituksen tehtäviä ja vastuuta sekä tarkistaa muutoinkin lain säännöksiä rahaston valtiontaloudellisen merkityksen edellyttämällä tavalla.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että valtion eläkerahastosta siirretään valtion talousarvioon vuonna 2006 vähemmän kuin laissa säädetty 40 prosenttia valtion saman vuoden eläkemenosta. Tältä osin esitys liittyy valtion vuoden 2006 lisätalousarvioon.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila**1.1. Valtion eläkerahaston toiminta**

Valtion eläkerahasto on perustettu vuonna 1990 valtion tulevien eläkkeiden maksamiseen varautumiseksi ja eläkkeistä valtiolle aiheutuvien menojen tasaamiseksi. Rahasto on valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto ja siitä säädetään laissa valtion eläkerahastosta (1372/1989), jäljempänä rahastolaki.

Työeläkevarojen rahastoinnin perusteena on varautuminen väestön ikärakenteen muutokseen. Rahastoinnilla varaudutaan tilanteeseen, jossa eläkeikäisen väestön määrä kasvaa ja työikäisten määrä supistuu. Väestön ikääntymiskehitys aiheuttaa yhä suurempia korotuspaineita työssäkäyvien eläkemaksuihin ja veroihin, koska eläkemenot suhteessa työssäkäyvien palkkoihin nousevat. Rahastoinnin avulla voidaan myös pyrkiä kohdentamaan eläkekustannus sukupolvien välillä mahdollisimman oikeudenmukaisesti.

Valtion eläkerahasto on luonteeltaan niin sanottu puskurirahasto. Siihen kootaan varoja, joiden avulla tulevien eläkkeiden kustannusrasitusta voidaan tasata rahaston sijoitustuotoilla ja rahastoa purkamalla. Rahaston varoja ei käytetä suoraan eläkkeiden maksamiseen, vaan kaikki valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvat eläkkeet maksetaan valtion talousarvioon varatuista määrärahoista. Rahastosta siirretään varoja valtion talousarvioon sen yleiskatteeksi. Rahastolain mukaan rahaston varoista siirretään vuosittain valtion talousarvioon määrä, joka on 40 prosenttia valtion vuotuisesta eläkemenosta.

Rahaston kokonaistulot olivat 1 462,4 miljoonaa euroa vuonna 2005. Ne muodostuivat pääasiassa valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvien työntekijien ja työntekijöiden suorittamista eläkemaksuista sekä rahaston varoille saaduista tuotoista. Vuonna 2005 valtion virastojen ja liikelaitosten suorittamat työntekijän eläkemaksut olivat yhteensä 780,6 miljoonaa euroa, kuntasektorilla työskenneiden opettajien ja valtionapulaisten työntekijämaksut 386,6 miljoonaa euroa sekä palkansaajien maksut 301,3 miljoonaa euroa. Eläkemaksujen perusteista säädetään valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvien

työntekijien eläkemaksuista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (1187/1993), jonka mukaan eläkemaksut noudattavat täyden rahastoinnin periaatteita. Päätöksen mukaisesti Valtiokonttori vahvistaa vuosittain työntekijän eläkemaksun suuruuden joko yleisenä maksuna tai virasto- tai laitospöytämaksuina. Alle 50 hengen työntekijöihin on sovellettu toistaiseksi voimassa olevaa yleistä maksuprosenttia. Valtion yleinen eläkemaksu on 23,5 prosenttia palkoista. Se koostuu sekä työntekijän että työnantajan eläkemaksusta. Työntekijän yleinen eläkemaksu palkasta on vuonna 2006 18,9 prosenttia ja työnantajan eläkemaksu samansuuruinen kuin yksityisellä sektorilla eli alle 53-vuotiaille 4,3 prosenttia ja sitä vanhemmille 5,4 prosenttia palkasta.

Rahaston tehtävänä on sijoittaa sen hoitoon uskotut varat ja sijoitustoiminnalla kartuttaa rahastossa olevia varoja. Rahastolain mukaan rahaston varoja sijoitettaessa on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Rahaston johtokunnan on laadittava rahaston varojen sijoittamista koskeva sijoitussuunnitelma.

Rahaston sijoitukset olivat vuoden 2005 lopussa yhteensä 8,2 miljardia euroa. Sijoituksista 59 prosenttia oli korko- ja 41 prosenttia osakesijoituksia.

1.2. Rahaston valvonta ja hallinto

Valtion eläkerahasto on rahastolain mukaan valtiovarainministeriön valvonnassa. Valtiovarainministeriön tehtävänä on valvoa rahaston taloutta ja toimintaa. Valtiovarainministeriöllä on oikeus saada rahastolta tarvittavat tiedot ja selvitykset.

Rahastolain mukaan rahaston sijoitustoimintaa valvoo myös vakuutusvalvontavirasto. Vakuutusvalvontaviraston valvonta kohdistuu ensi sijassa sijoitustoiminnan ja sen riskienhallinnan prosesseihin. Valvonnan avulla on tarkoitus varmistaa, että merkittävät sijoitustoiminnan riskit on tunnistettu sekä riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet määritellyt ja että riskeistä raportoidaan asianmukaisesti.

Rahastolla on valtiovarainministeriön asettama johtokunta, joka ohjaa rahaston sijoitustoimintaa ja vastaa rahastosta. Johtokunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja enintään viisi muuta jäsentä. Jäsenistä kolme määrätään valtion työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä.

Rahasto on osa valtionhallintoa ja johtokunta sen toimituselin. Johtokunnan jäsenet, muutkin kuin virkamiehet, toimivat siten rikosoikeudellisella virkavastuulla.

Rahastolla on oma organisaatio, jossa työskentelee virkasuhteinen toimitusjohtaja ja 13 muuta virkamiestä. Rahaston varat eivät ole valtion kassatalouden piirissä, vaan rahaston omassa hallinnassa ja nimissä. Rahaston toiminnasta aiheutuvat menot suoritetaan rahaston varoista.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Rahaston varallisuuden markkina-arvo oli vuoden 2005 lopussa 8,2 miljardia euroa, ja sen arvioidaan suurimmillaan olevan likimain 15 miljardia euroa vuonna 2020. Eläkerahaston varat ovat valtion varallisuutta, mutta rahaston omalle hallinnolle on lailla säädetty oikeus päättää itsenäisesti varojen käytöstä rahaston toimintamenojen kattamiseksi ilman valtion talousarviomenettelyyn sisältyvää parlamentaarista ohjausta.

Valtion eläkerahastointia on kehitetty yksityisen alan työeläkerahastoinnin suuntaan vuoden 1992 tulopoliittisessa ratkaisussa sovitulla tavalla. Tämä on näkynyt erityisesti rahaston hallinnon järjestämisessä. Yksityisen alan työeläkerahastoinnin sijoitustoiminnan riskiä rajaavat kuitenkin eläkelaitoksille asetetut vakavaraisuussäännökset sekä yhtiöillä oleva eläkevastuu. Valtion eläkerahastolla ei ole eläkevastuuta, eikä sille näin ollen ole myöskään asetettu vakavaraisuusvaatimusta. Valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvien eläkkeet maksetaan valtion talousarvioon otetuista varoista. Valtion eläkerahaston toiminnan menestyksellä ei ole välitöntä vaikutusta maksettaviin eläkkeisiin.

Valtion eläkerahaston sijoitustoimintaan ei sovelleta työeläkeyhtiöitä, eläkesäätiöitä ja eläkekassoja koskevia laissa säädettyjä sijoitusrajoituksia. Tästä syystä rahaston sijoitustoiminta voi olla riskipitoisempaa kuin yksi-

tyisen alan työeläkejärjestelmässä harjoitettava sijoitustoiminta. Valtion eläkerahaston sijoitusvarallisuus on valtion suurin yksittäinen sijoitusriskikeskittymä. Vuoden 2005 lopussa 41 prosenttia rahaston sijoituksista oli oman pääoman ehtoista.

Valtion eläkerahastoinnin toimintaympäristö poikkeaa yksityisen alan toimintaympäristöstä, koska valtiolla on merkittävässä määrin velkaa. Valtion talousarvion talouden ja rahatalouden velka oli vuoden 2005 lopussa 60 miljardia euroa, mikä oli likimain 39 prosenttia suhteessa kokonaistuotantoon. Valtion eläkerahastointi vähentää valtion nettovelkaa ja vahvistaa näin valtion kykyä suoriutua odotettavissa olevasta eläkemenon kasvusta tulevina vuosina. Lisäksi tavoitteena on kohdentaa eläkkeistä aiheutuvaa kustannusrasitusta oikeaan sukupolveen. Näihin tavoitteisiin voidaan päästä luomalla valtiontalouteen ylijäämää, joka käytetään joko valtion bruttovelan vähentämiseen tai sijoitusvarallisuuden kartuttamiseen. Valtion eläkerahastointi perustuu jälkimmäisen vaihtoehdon mukaiseen toimintatapaan.

Toisin kuin yksityisillä eläkelaitoksilla valtiolla on riskitön sijoitusvaihtoehto. Se voi ostaa omia velkakirjojaan rahoitusmarkkinoilta ja vähentää näin velkaansa. Valtion eläkerahastolle asetetun vaikutustavoitteen toteutuminen edellyttää, että valtion eläkerahaston sijoitustoiminta tuottaa pitkällä aikavälillä rahaston toiminnasta aiheutuvat kustannukset mukaan lukien enemmän kuin näiden velkakirjojen tuotto keskimäärin. Valtion velan keskimääräinen kustannus oli likimain 4,7 prosenttia vuosina 2001—2005. Eläkerahaston sijoitusten keskimääräinen vuosituotto oli vuosien 2001—2005 välisenä aikana 7,6 prosenttia.

Valtiolla on vastuu sen eläkejärjestelmän piiriin kuuluvien työntekijöiden eläkkeiden maksamisesta. Päätösvalta tästä vastuusta suoriutumisen kannalta olennaiseen varallisuuteen liittyvän riskinoton ohjaamisesta on annettu valtion eläkerahaston johtokunnalle ilman muuta ohjaavaa sääntelyä kuin lakiin sisältyvän yleissäännöksen vaatimus siitä, että rahaston sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta.

Vuoden 2004 alusta voimaan tullessa valtion tulohajaus- ja tilivelvollisuus uudistuksessa korostetaan valtion talouden ja toiminnan ohjausta kokonaisuutena siten, että valtion varojen käyttö ja hallinto sekä valtion toiminta on mahdollisimman tuloksellista, läpinäkyvää, avoimesti perusteltua ja muutinkin laadukasta. Laadukas ohjaus perustuu oikeille ja riittäville tiedoille. Siinä noudatetaan hyvän hallintotavan periaatteita sekä erityisesti asetetaan selkeät tavoitteet julkisten varojen käytölle.

Tilivelvollisuus uudistuksen toteuttamiseksi valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 17 ja 18 §:ää muutettiin lailla (1216/2003) siten, että muutokset aiheuttivat vaatimuksia eläkerahaston toiminta-, talous- ja tuloksellisuusraportoinnille valtiovarainministeriölle valtion tilinpäätöskertomusta varten ja tämän raportoinnin toimivuuden varmistamiselle. Valtion talousarviosta annetun lain 17 §:n 2 momentin mukaan valtion tilinpäätöskertomukseen otetaan valtion talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen tuotto- ja kululaskelmat tai tuloslaskelmat ja taseet samoin kuin tiedot rahastojen toiminnan, talouden ja tuloksellisuuden sekä niiden kehityksen kannalta tärkeimmistä seikoista.

Valtion eläkerahaston toiminnan vaikutukset valtiontalouteen voivat olla hyvinkin merkittäviä. Tästä syystä lainsäädäntöä tulisi kehittää tavalla, joka vastaa rahaston toiminnan valtiontaloudellista merkitystä. Esityksen tavoitteena onkin selkeyttää valtion eläkerahaston ohjausta, hallintoa ja valvontaa puuttumatta rahaston tarkoitukseen ja varojen karttumiseen. Samalla muutettaisiin eläkerahastoa koskevia säännöksiä valtion talousarvion ulkopuolisia rahastoja koskevan tilivelvollisuus- ja tulosvastuullisuus uudistuksen edellyttämällä tavalla siten, että ne tulisivat sovitetuiksi yhteen valtion talousarviosta annetun lain ja valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) kanssa.

Esityksessä ehdotetaan rahaston valvontaa ja ohjausta tehostettavaksi siten, että lakiin otettaisiin säännös, jonka mukaan valtiovarainministeriöllä olisi oikeus antaa rahaston hallinnon järjestämistä, rahaston talouden hoitoa ja rahaston varojen sijoittamista koskevia yleisiä määräyksiä. Säännöksen tarkoituksena on kehittää etenkin rahaston sijoitus-

toiminnan ohjausta rahaston valtiontaloudellisen merkityksen edellyttämällä tavalla. Valtion eläkerahaston toiminnan taloudellisen ohjauksen vahvistamiseksi rahaston talousarviosta päättäminen siirtyisi rahaston johtokunnalta valtiovarainministeriölle.

Rahaston johtokunta muutettaisiin hallitukseksi, jolla olisi laissa selkeästi määritelty toimivalta ja vastuu. Muutoksen tarkoituksena on yhtenäistää valtion eläkerahaston osalta valtion talousarvion ulkopuolisten rahastojen johto-organisaatioita koskevia säännöksiä sekä korostaa johtavan toimielimen vastuuta rahaston ohjauksen ja valvonnan järjestämisessä.

Rahaston tilinpäätöksen käsittelyä ja tilintarkastusta koskevia säännöksiä täsmennettäisiin. Lakiin lisättäisiin säännös valtiovarainministeriön velvoitteesta päättää niistä toimenpiteistä, joihin rahaston tilinpäätös ja muut valtiovarainministeriön hankkimat tiedot sekä selvitykset antavat aiheutta.

3. Esityksen vaikutukset

Lain voimaantulosäännöksessä ehdotetaan, että vuonna 2006 valtion eläkerahastosta voidaan siirtää valtion talousarvioon enintään 40 prosenttia valtion vuoden 2006 eläkemenoista. Tällä hetkellä siirron määrä on 40 prosenttia. Siirron vähennyksen määräksi on esityksessä valtion vuoden 2006 lisätalousarvioksi ehdotettu 170 miljoonaa euroa. Siirto ilman lainmuutosta olisi 1 229 104 000 euroa. Lainmuutoksen jälkeen siirto olisi 1 059 104 000 euroa. Tämä summa on noin 34 prosenttia vuotuisesta eläkemenosta. Toimenpide vähentää 170 miljoonaa euroa valtion talousarvion tuloja ja lisää samalla summalla valtion eläkerahaston varoja.

Muutoin esityksellä ei arvioida olevan välittömiä valtiontaloudellisia vaikutuksia. Esityksestä ei aiheudu lisähenkilöstön tarvetta valtion eläkerahastosta annetussa laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisessa.

4. Asian valmistelu

Esitys perustuu valtioneuvoston kontrollerin lausuntoon eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle valtion eläkerahastosta annetun lain muutostarpeista (Valtion eläkerahastosta annetun lain myöhemmät muutostarpeet, HE

153/2004 vp, 5.10.2004). Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriön virkamiestyöryhmässä. Työryhmä on kuullut esityksen valmisteluvaiheessa valtion eläkerahastoa, Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:tä, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:tä sekä Palkansaajajär-

jestö Pardia ry:tä. Esityksestä on pyydetty lausunnot valtion eläkerahastolta, sosiaali- ja terveysministeriöltä, Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:ltä, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:ltä sekä Palkansaajajärjestö Pardia ry:ltä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain 1 §:ää ja 2 §:n 1 momenttia vastavasti valtion eläkerahaston tarkoituksesta ja asemasta valtion talousarvion ulkopuolisena rahastona sekä valtiovarainministeriön valvontavastuusta ja ministeriön oikeudesta saada rahastolta tarvitsemansa tiedot ja selvitykset.

Säännöksen 2 momentin mukaan valtiovarainministeriöllä olisi oikeus antaa rahaston hallinnon järjestämistä, rahaston talouden hoitoa ja rahaston varojen sijoittamista koskevia yleisiä määräyksiä. Määräysten avulla ministeriö voisi toteuttaa valvontavastuutaan asettamalla eläkerahastolle tilivelvollisuuden edellyttämiä tavoitteita, joissa otettaisiin huomioon toiminnan vaikuttavuus valtiontalouden kokonaisuuden näkökulmasta. Tarkoituksena ei ole, että ministeriö osallistuisi rahaston toiminnalliseen johtamiseen ja ottaisi tältä osin itselleen rahaston hallitukselle lain 2 §:ssä säädettyä vastuuta. Määräyksiä annettaisiin tarvittaessa tilanteessa, jossa ministeriö pitäisi sitä omistajaohjauksen kannalta välttämättömänä. Määräykset voisivat koskea sijoitustoiminnassa noudatettavia periaatteita, erityisesti sijoitustoiminnan riskisyyttä. Määräyksiä voitaisiin antaa esimerkiksi sijoitusten jakautumisesta eri omaisuuslajeihin. Lisäksi ne voisivat koskea hyvän hallintotavan noudattamista sekä rahaston varojen käyttöä muuhun kuin sijoittamiseen. Määräysten avulla ministeriö voisi varmistaa, että rahasto ja sen hallitus toimivat valtionta-

louden kokonaisuuden kannalta hyväksyttävällä ja tuloksellisella tavalla.

Pykälän 3 momentin mukaan rahaston toimintamenot käsittävästä vuotuisesta talousarviosta päättäisi valtiovarainministeriö.

2 §. Pykälässä säädettäisiin rahaston hallituksesta, sen tehtävistä ja toiminnasta. Säännöksellä saatettaisiin valtion eläkerahaston johto-organisaatiota koskevat säännökset yhdenmukaisiksi viime vuosina toteutettujen eräiden muiden valtion talousarvion ulkopuolisten rahastojen organisaatiouudistusten kanssa sekä korostettaisiin johtavan toimielimen vastuuta rahaston ohjauksen ja valvonnan järjestämisessä. Rahaston organisaatio ei muilta osin muuttuisi.

Pykälän 1 momentin mukaan rahastolla olisi hallitus, joka vastaa rahastosta. Voimassa olevan säännöksen (lain 2 §:n 2 momentti) mukaan rahastolla on johtokunta, joka ohjaa rahaston sijoitustoimintaa ja vastaa rahastosta. Rahaston johtokunta muuttuisi siten hallituksiksi. Hallitus päättäisi, kuten tähän asti johtokunta, rahaston sijoitusperiaatteista ja ohjaisi rahaston henkilöstön toteuttamaa sijoitustoimintaa. Valtiovarainministeriöllä olisi ehdotetun 1 §:n 2 momentin nojalla oikeus antaa rahaston varojen sijoittamista koskevia yleisiä määräyksiä, joiden rajoissa hallituksen harjoittama sijoitustoiminnan ohjaus tapahtuisi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valtion eläkerahaston hallituksen keskeisistä tehtävistä. Hallituksella olisi valtiovarainministeriön lain 1 §:n 2 momentin nojalla antamien määräysten sallimissa rajoissa selkeästi mää-

ritelty toimivalta ja vastuu. Valtiovarainministeriö ei puuttuisi hallituksen yksittäisiin päätöksiin, mutta se voisi yleisin määräyksiin ohjata rahaston hallinnon järjestämistä, talouden hoitoa ja varojen sijoittamista.

Hallituksen tehtäviin kuuluisi rahaston hallinnon, talouden ja toiminnan asianmukainen järjestäminen (2 momentin 1 kohta). Säännös olisi uusi, samoin kuin momentin 2 kohdan säännös siitä, että hallitus päättäisi rahaston toiminnan ja talouden kannalta merkityksellisistä ja laajakantoisista asioista.

Rahaston hallituksen päätehtävä olisi sijoittaa rahastossa olevia varoja ammattimaisesti huolehtimalla sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta. Tehtävä on ilmaistu momentin 3 kohdassa, jonka mukaan hallitus ohjaisi rahaston sijoitustoimintaa, päättäisi rahaston sijoitusperiaatteista ja laatisi lain 5 §:n 3 momentissa tarkoitetun sijoitussuunnitelman. Säännös vastaa voimassa olevan lain 2 §:n 2 momentin 1 kohtaa. Sijoitustoimintaan liittyvät tehtävät ja niihin kuuluva hallituksen jäsenten vastuu edellyttävät hallitukselta, kuten voimassa olevan lainkin mukaan, riittävää sijoitustoiminnan asiantuntemusta. Tällä vaatimuksella korostettaisiin sijoitustoiminnan asiantuntemusta rahaston hallinnossa ja ohjauksessa. Riittävän asiantuntemuksen varmistaminen jo hallituksen jäseniä valittaessa on tärkeää paitsi toimivan sijoitustoiminnan ohjaamisen myös hallituksen jäsenten oikeusturvan kannalta.

Hallituksella on yleinen vastuu rahaston hallinnosta ja taloudesta. Valtionhallinnon tilivelvollisuus uudistus huomioon ottaen tätä vastuuta olisi vielä tarpeen täsmentää eräin asiasta lakiin otettavin nimenomaisin säännösin. Hallituksen olisi huolehdittava rahaston kirjanpidon, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä (momentin 4 kohta), päätettävä rahaston toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä tehtävä valtiovarainministeriölle esitys rahaston vuotuiseksi talousarvioksi (momentin 5 kohta), huolehdittava rahaston maksuvalmiudesta (momentin 6 kohta) sekä hyväksyttävä rahaston tilinpäätös ja toimitettava se määräajassa valtiovarainministeriölle (momentin 7 kohta).

Voimassa olevassa laissa ei ole säännöksiä hallituksen päätösvaltaisuudesta ja päätöksenteosta. Pykälän 3 momentin mukaan halli-

tus olisi päätösvaltainen, kun sen kokouksessa on läsnä neljä jäsentä tai varajäsentä siten, että yksi läsnä olevista on hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Asiat ratkaistaisiin yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisisi puheenjohtajan ääni.

2 a §. Pykälä on uusi ja siinä säädettäisiin rahaston toimitusjohtajasta ja muusta henkilöstöstä. Säännös vastaa noudatettua käytäntöä.

Säännöksen 1 momentin mukaan rahastolla olisi virkasuhteinen toimitusjohtaja. Rahastolla voisi olla myös muuta virkasuhteista henkilöstöä. Toimitusjohtajan ja muun henkilöstön nimittäisi hallitus.

4 §. Voimassa olevassa säännöksessä säädetään työnantajan suorittamasta eläkemaksusta. Pykälän 1 momentin mukaan eläkemaksun perusteista päättää valtioneuvosto. Eläkemaksun suuruudesta ja suorittamisesta päättää valtiokonttori asiaa koskevien periaatteiden oltua sitä ennen eläkerahaston johtokunnan käsiteltävänä. Maininta johtokunnasta muutettaisiin hallitukseksi. Säännös ei muilta osin muuttuisi.

5 §. Voimassa olevan pykälän 4 momentissa on säännös rahaston varojen sijoittamisessa noudatettavista periaatteista. Rahaston johtokunnan on laadittava rahaston varojen sijoittamista koskeva sijoitussuunnitelma. Säännöstä tarkistettaisiin siten, että sijoitussuunnitelman laatisi hallitus. Säännös ei muuttuisi muilta osin.

6 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Voimassa olevan säännöksen mukaan se osuu rahaston valtion keskuskirjanpidossa olevan yhdystilin varoista, jota ei siirretä valtion talousarvioon tai sijoiteta, lainataan valtiolle sen mukaan kuin valtiovarainministeriö eduskunnan hyväksymien valtion lainanottovaltuuksien puitteissa päättää. Säännös on tarpeeton, koska se ei enää vastaa valtion eläkerahaston nykymuotoista toimintaa sijoitustoimintaa harjoittavana valtion talousarvion ulkopuolisena itsenäisenä rahastona. Rahastolla on toimintaansa varten omat tilit, ja se huolehtii itse maksuvalmiudestaan.

7 §. Pykälän 1 momenttiin sisältyy säännös valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvista eläkkeistä aiheutuvan eläkevastuun ilmoittamisesta rahaston taseessa. Säännös vastaa voimassa olevan lain 7 §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentissa on säännös tilintarkastajien asettamisesta ja heiltä vaadittavasta kelpoisuudesta. Säännös vastaa voimassa olevan pykälän 3 momenttia.

Voimassa olevassa laissa ei ole riittävän yksityiskohtaisia säännöksiä rahaston tilintarkastuksesta ja tilinpäätöksen vahvistamisesta. Rahaston varainhoidon tehokas valvonta kuitenkin edellyttää, että laissa säädettäisiin voimassa olevaan lakiin sisältyvän tilintarkastajien määräämistä koskevan säännöksen lisäksi myös heidän velvollisuuksistaan tilintarkastuksen suorittamisessa, tilintarkastuskertomuksen sisällöstä ja valtiovarainministeriön tehtävistä tilinpäätöksen vahvistajana. Lakia näiltä osin täydentävät säännökset sisältyvät pykälän 3—5 momentteihin.

Tilintarkastuksen suorittamisesta ja tilintarkastuskertomuksesta säädettäisiin pykälän 3 ja 4 momenteissa. Ehdotetut säännökset ovat tarpeen, koska rahastoon ei sovelleta tilintarkastuslakia (936/1994). Momenteissa olisi perussäännökset tilintarkastajien tehtävistä ja tilintarkastuksen suorittamisesta. Tilintarkastus sisältäisi hallinnon, kirjanpidon, ja tilinpäätöksen tarkastuksen ja siitä annettaisiin tilintarkastuskertomus. Suoritetusta tilintarkastuksesta tehtäisiin tilinpäätösmerkintä.

Pykälän 5 momentin mukaan valtiovarainministeriö päättäisi tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös, tilintarkastuskertomus ja muut ministeriön hankkimat selvitykset ja arvioinnit rahaston taloudesta, toiminnasta ja tulokellisuudesta antavat aihetta. Tältä osin edellytettäisiin, että ministeriö päättää hyväksytyin tilinpäätöksen vahvistamisesta viimeistään huhtikuun 30 päivänä. Aikaraja olisi yhdenmukainen valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) valtion tilinpäätöskataulua koskevan 68 a §:n 2 momentin kanssa. Valtiovarainministeriö antaisi tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä rahastolle talousarvioasetuksen 66 i §:ssä säädetyin ministeriön tilinpäätöskannanottoa vastaavan tilinpäätöspalautteen. Kannanotto kohdistettaisiin rahastolle ja se sisältäisi ainakin tulospalautteen rahastolle, arvion rahaston raportoinnin asianmukaisuudesta, ministeriön kannan tarpeellisista toimenpiteistä rahastossa ja kuvauksen toimenpiteistä, joihin ministeriö aikoo ryhtyä.

2. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Valtiovarainministeriö on 23 päivänä helmikuuta 2006 määrännyt aikaisempien säännösten nojalla rahastolle johtokunnan laissa säädetyksi kolmen vuoden toimikaudeksi. Johtokunta muuttuu lain voimaantullessa hallitukseksi. On tarkoituksenmukaista, että rahaston johtokunta jatkaa toimintaansa hallituksen johtokunnalle säädetyin toimikauden loppuun. Voimaantulosäännöksen mukaan lain voimaan tullessa toimiva johtokunta jatkaisi toimintaansa rahaston hallituksen siten 28 päivään helmikuuta 2009.

Tilintarkastusta ja tilinpäätöksen vahvistamista koskevat lain 7 §:n 3—5 momentin säännökset tulisivat voimaan siten, että niitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran lain voimaantuloa seuraavaan kokonaiseen tilikautteen.

Valtion eläkerahastosta siirretään lain 5 §:n 1 momentin mukaan vuosittain valtion talousarvioon määrä, joka on 40 prosenttia valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvista eläkkeistä aiheutuvasta vuotuisesta menosta. Vuonna 2006 hallituksen tarkoituksena on kuitenkin siirtää vain noin 34 prosenttia kyseisestä menosta, jolloin eläkerahastoon jää enemmän rahaa. Tämä ehdotetaan mahdollistettavaksi lain voimaantulosäännöksen 3 momentin säännöksellä.

3. Säättämisjärjestys

Perustuslain 87 §:n mukaan lailla voidaan säätää valtion rahaston jättämisestä talousarvion ulkopuolelle, jos valtion pysyvän tehtävän hoitaminen sitä välttämättä edellyttää. Talousarvion ulkopuolisen rahaston perustamista taikka tällaisen rahaston tai sen käyttötarkoituksen olennaista laajentamista tarkoitettavan lakiehdotuksen hyväksymiseen vaaditaan eduskunnassa vähintään kahden kolmasosan enemmistö annetuista äänistä.

Perustuslain voimaantulo ei vaikuttanut lain voimaantullessa valtion talousarvion ulkopuolella toimivien rahastojen, kuten valtion eläkerahaston, asemaan, mutta mahdollisuus laajentaa tällaisen rahaston käyttötarkoitusta jäi riippuvaksi siitä, onko laajennusta

pidettävä olennaisena vai ei. Hallituksen esitys ei sisällä ehdotusta valtion eläkerahaston käyttötarkoituksen tarkistamisesta, joten laki voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

valtion eläkerahastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan valtion eläkerahastosta 29 päivänä joulukuuta 1989 annetun lain (1372/1989) 6 §, sellaisena kuin se on laeissa 1154/1997 ja 781/1998,
muutetaan 1 ja 2 §, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 4 momentti ja 7 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 § laissa 942/1993, 2 § laeissa 1231/1999, 884/2000 ja 963/2004, 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n 4 momentti mainitussa laissa 1231/1999 ja 7 § laissa 1234/1995 ja mainitussa laissa 1231/1999, sekä
lisätään lakiin uusi 2 a § seuraavasti:

1 §

Valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvien tulevien eläkkeiden, perhe-eläkkeiden ja niihin verrattavien muiden etujen maksamiseen varautumiseksi ja näistä eduista valtiolle aiheutuvien menojen tasaamiseksi on valtion talousarvion ulkopuolinen valtion eläkerahasto.

Valtion eläkerahasto on valtiovarainministeriön valvonnassa. Ministeriöllä on oikeus antaa rahaston hallinnon järjestämistä, rahaston talouden hoitoa ja rahaston varojen sijoittamista koskevia yleisiä määräyksiä. Ministeriöllä on oikeus saada rahastolta tarvitsemansa tiedot ja selvitykset.

Valtiovarainministeriö hyväksyy rahaston vuotuisen talousarvion.

Rahaston varat ovat rahaston hallinnassa ja nimissä. Rahaston toiminnasta aiheutuvat menot suoritetaan rahaston varoista.

2 §

Valtion eläkerahastolla on hallitus, joka vastaa rahastosta. Hallituksen määrää valtiovarainministeriö kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallituksessa on puheenjohtaja, vara-

puheenjohtaja ja enintään viisi muuta jäsentä. Hallituksessa on oltava riittävä sijoitustoiminnan asiantuntemus. Jäsenillä on puheenjohtajaa lukuun ottamatta henkilökohtainen varajäsen. Kolme jäsentä sekä näiden henkilökohtaiset varajäsenet on määrättävä valtion virkamiesten ja työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Valtiovarainministeriö voi vapauttaa hallituksen jäsenen ja varajäsenen tehtävästään. Valtiovarainministeriö vahvistaa jäsenten palkkiot sekä hallituksen esityksestä rahaston työjärjestyksen.

Hallituksen tehtävänä on, ottaen huomioon valtiovarainministeriön 1 §:n 2 momentin nojalla antamat määräykset:

1) huolehtia rahaston hallinnosta sekä talouden ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä;

2) päättää rahaston talouden ja toiminnan kannalta merkityksellisistä ja laajakantoisista asioista;

3) ohjata rahaston sijoitustoimintaa, päättää rahaston sijoitusperiaatteista sekä laatia ja hyväksyä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu sijoitussuunnitelma;

4) huolehtia rahaston kirjanpidon, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä;

5) päättää rahaston toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä tehdä valtiovarainministeriölle esitys rahaston vuotuisesti talousarvioksi;

6) huolehtia rahaston maksuvalmiudesta;

7) hyväksyä ja allekirjoittaa rahaston tilinpäätös ja siihen kuuluva toimintakertomus sekä toimittaa se määräajassa valtiovarainministeriölle.

Hallitus on päätösvaltainen neljän jäsenen tai varajäsenen ollessa läsnä. Läsnä olevista yhden on oltava puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Asiat ratkaistaan yksinkertaisella ääntenemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni.

Rahaston hallituksen puheenjohtajaa, jäsentä ja varajäsentä pidetään hänen hoitaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä rikoslain 40 luvun 11 §:n 2 kohdan mukaisena henkilönä.

2 a §

Valtion eläkerahastolla on virkasuhteinen toimitusjohtaja. Rahastolla voi olla myös muuta virkasuhteista henkilöstöä.

4 §

Valtion virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä yhteisöt ja laitokset, joiden henkilöstö kuuluu valtion eläkejärjestelmän piiriin, suorittavat valtion eläkerahastolle työnantajan eläkemaksun, jonka perusteet valtioneuvosto määrää. Eläkemaksun suuruudesta ja suorittamisesta päättää valtiokonttori asiaa koskevien periaatteiden oltua sitä ennen rahaston hallituksen käsiteltävänä.

5 §

Se osuus valtion eläkerahaston varoista, jota ei siirretä valtion talousarvioon, voidaan sijoittaa. Rahaston sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Rahaston hallituksen on laadittava rahaston varojen sijoittamista koskeva suunnitelma (*sijoitussuunnitelma*). Sijoitussuunnitelmassa on erityisesti otettava huomioon rahaston luonne ja sijoitustoiminnan vaa-

timukset. Sijoitussuunnitelmasta on käytävä ilmi, minkälainen hajautussuunnitelma rahastolla on, miten rahaston omistuksista muissa yhteisöissä johtuvia oikeuksia käytetään ja ne periaatteet, joita noudatetaan valittaessa omaisuudenhoitajia.

7 §

Valtion eläkerahaston taseessa tai sen liitetiedoissa on ilmoitettava 1 §:ssä tarkoitettuun palvelukseen perustuvista eläkkeistä aiheutuva eläkevastuu sekä eläkevastuun kattamaton osa.

Valtiovarainministeriö asettaa vuosittain rahaston hallintoa, taloutta ja tilejä tarkastamaan kaksi tilintarkastajaa, joiden molempien tulee olla joko Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia (KHT) tai julkishallinnon ja talouden tilintarkastajia (JHTT).

Tilintarkastajien on tarkastettava rahaston hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajien on annettava kultakin tilikaudelta tilintarkastuskertomus, jossa on erityisesti lausuttava:

1) onko tilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

2) antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot rahaston toiminnan tuloksesta ja tulokselisuudesta sekä taloudellisesta asemasta;

3) onko rahaston hallintoa ja toimintaa hoidettu sitä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

4) tilinpäätöksen vahvistamisesta;

5) rahaston tuloksen käsittelystä rahaston hallituksen ehdottamalla tavalla.

Tilintarkastajien on tehtävä toimitetusta tilintarkastuksesta tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen sekä lausutaan siitä, onko tilinpäätös laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti. Jos tilintarkastaja kesken tilikauden havaitsee merkittävää huomauttamista rahaston hallinnosta ja taloudesta, on asiasta viipymättä ilmoitettava rahaston hallitukselle ja valtiovarainministeriölle. Rahaston hallitus ja henkilöstö ovat velvollisia avustamaan tarvittaessa tilintarkastajaa tarkastuksen suorittamisessa.

Rahaston tilinpäätöksen vahvistaa valtiovarainministeriö, joka päättää siinä yhteydessä niistä toimenpiteistä, joihin rahaston tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus sekä muut mi-

nisteriön hankkimat selvitykset ja arvioinnit rahaston taloudesta, toiminnasta ja tuloksellisuudesta antavat aihetta. Valtiovarainministeriön on päätettävä rahaston tilinpäätöksen vahvistamisesta viimeistään varainhoitovuotta seuraavan huhtikuun 30 päivänä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Valtiovarainministeriön aikaisempien säännösten nojalla asettama valtion eläkerahaston johtokunta muuttuu tämän lain voimaan tullessa lain 2 §:ssä tarkoitetuksi hallitukseksi, jonka toimikausi päättyy 28 päivänä helmikuuta 2009.

Tämän lain 7 §:n 3—5 momentin säännöksiä sovelletaan ensimmäisen kerran lain voimaantulovuotta seuraavaan tilikauteen kohdistuvaan tilintarkastukseen ja tilinpäätökseen.

Valtion eläkerahastosta annetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu rahastosta valtion talousarvioon siirrettävä määrä on vuonna 2006 enintään 40 prosenttia valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvista eläkkeistä vuonna 2006 aiheutuvasta menosta.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

Laki

valtion eläkerahastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan valtion eläkerahastosta 29 päivänä joulukuuta 1989 annetun lain (1372/1989) 6 §, sellaisena kuin se on laeissa 1154/1997 ja 781/1998,
muutetaan 1 ja 2 §, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 4 momentti ja 7 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 § laissa 942/1993, 2 § laeissa 1231/1999, 884/2000 ja 963/2004, 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n 4 momentti mainitussa laissa 1231/1999 ja 7 § laissa 1234/1995 ja mainitussa laissa 1231/1999, sekä
lisätään lakiin uusi 2 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §
 Valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvien tulevien eläkkeiden, perhe-eläkkeiden ja niihin verrattavien muiden etujen maksamiseen varautumiseksi ja näistä eduista valtiolle aiheutuvien menojen tasaamiseksi on valtion eläkerahasto.

2 §
 Valtion eläkerahasto on *valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto, joka on* valtiovarainministeriön valvonnassa. Valtiovarainministeriön tehtävänä on valvoa rahaston taloutta ja toimintaa. Valtiovarainministeriöllä on oikeus saada rahastolta tarvittavat tiedot ja selvitykset. Rahaston varat ovat rahaston hallinnassa ja nimissä. Rahaston toiminnasta aiheutuvat menot suoritetaan rahaston varoista.

Rahastolla on johtokunta, joka ohjaa rahaston sijoitustoimintaa ja vastaa rahastosta. Johtokunnan määrää valtiovarainministeriö kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Johtokunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja

Ehdotus

1 §
 Valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvien tulevien eläkkeiden, perhe-eläkkeiden ja niihin verrattavien muiden etujen maksamiseen varautumiseksi ja näistä eduista valtiolle aiheutuvien menojen tasaamiseksi on *valtion talousarvion ulkopuolinen* valtion eläkerahasto.

Valtion eläkerahasto on valtiovarainministeriön valvonnassa. *Ministeriöllä on oikeus antaa rahaston hallinnon järjestämistä, rahaston talouden hoitoa ja rahaston varojen sijoittamista koskevia yleisiä määräyksiä. Ministeriöllä on oikeus saada rahastolta tarvitsemansa tiedot ja selvitykset.*

Valtiovarainministeriö hyväksyy rahaston vuotuisen talousarvion.

Rahaston varat ovat rahaston hallinnassa ja nimissä. Rahaston toiminnasta aiheutuvat menot suoritetaan rahaston varoista.

2 §
 Valtion eläkerahastolla on *hallitus, joka vastaa rahastosta. Hallituksen määrää* valtiovarainministeriö kolmeksi vuodeksi kerrallaan. *Hallituksessa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja enintään viisi muuta jä-*

enintään viisi muuta jäsentä. Johtokunnassa on oltava riittävä sijoitustoiminnan asiantuntemus. Jäsenillä on puheenjohtajaa lukuun ottamatta henkilökohtainen varajäsen. Kolme jäsentä sekä näiden henkilökohtaiset varajäsenet on määrättävä valtion virkamiesten ja työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Valtiovarainministeriö voi vapauttaa johtokunnan jäsenen tehtävästään. Valtiovarainministeriö vahvistaa jäsenten palkkiot sekä johtokunnan esityksestä rahaston työjärjestyksen.

Johtokunnan tehtävänä on:

1) päättää rahaston sijoitusperiaatteista ja laatia 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu sijoitussuunnitelma;

2) hyväksyä rahaston tilinpäätös; sekä

3) antaa vuosittain valtiovarainministeriölle kertomus rahaston toiminnasta edellisenä kalenterivuotena.

Rahastossa voi olla virkasuhteista henkilöistöä, jonka nimittää rahaston johtokunta.

sentä. *Hallituksessa* on oltava riittävä sijoitustoiminnan asiantuntemus. Jäsenillä on puheenjohtajaa lukuun ottamatta henkilökohtainen varajäsen. Kolme jäsentä sekä näiden henkilökohtaiset varajäsenet on määrättävä valtion virkamiesten ja työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Valtiovarainministeriö voi vapauttaa hallituksen jäsenen ja varajäsenen tehtävästään. Valtiovarainministeriö vahvistaa jäsenten palkkiot sekä hallituksen esityksestä rahaston työjärjestyksen.

Hallituksen tehtävänä on, *ottaen huomioon valtiovarainministeriön 1 §:n 2 momentin nojalla antamat määräykset:*

1) *huolehtia rahaston hallinnosta sekä talouden ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä;*

2) *päättää rahaston talouden ja toiminnan kannalta merkityksellisistä ja laajakantoisista asioista;*

3) *ohjata rahaston sijoitustoimintaa, päättää rahaston sijoitusperiaatteista sekä laatia ja hyväksyä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu sijoitussuunnitelma;*

4) *huolehtia rahaston kirjanpidon, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä;*

5) *päättää rahaston toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä tehdä valtiovarainministeriölle esitys rahaston vuotuiseksi talousarvioksi;*

6) *huolehtia rahaston maksuvalmiudesta;*

7) *hyväksyä ja allekirjoittaa rahaston tilinpäätös ja siihen kuuluva toimintakertomus sekä toimittaa se määräajassa valtiovarainministeriölle;*

Hallitus on päätösvaltainen neljän jäsenen tai varajäsenen ollessa läsnä. Läsnä olevista yhden on oltava puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Asiat ratkaistaan yksinkertaisella ääntenemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni.

Rahaston hallituksen puheenjohtajaa, jäsentä ja varajäsentä pidetään hänen hoitessaan tämän lain mukaisia tehtäviä rikoslain 40 luvun 11 §:n 2 kohdan mukaisena henkilönä.

2 a §

Valtion eläkerahastolla on virkasuhteinen toimitusjohtaja. Rahastolla voi olla myös

4 §

Valtion virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä yhteisöt ja laitokset, joiden henkilöstö kuuluu valtion eläkejärjestelmän piiriin, suorittavat valtion eläkerahastolle työnantajan eläkemaksun, jonka perusteet valtioneuvosto määrää. Eläkemaksun suuruudesta ja suorittamisesta päättää valtiokonttori asiaa koskevien periaatteiden oltua sitä ennen eläkerahaston johtokunnan käsiteltävänä.

5 §

Se osuus rahaston varoista, jota ei siirretä valtiovarastoon, voidaan sijoittaa. Rahaston sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Rahaston johtokunnan on laadittava rahaston varojen sijoittamista koskeva suunnitelma (*sijoitussuunnitelma*). Sijoitussuunnitelmassa on erityisesti otettava huomioon rahaston luonne ja sijoitustoiminnan vaatimukset. Sijoitussuunnitelmasta on käytävä ilmi, minkälainen hajautussuunnitelma rahastolla on, miten rahaston omistuksista muissa yhteisöissä johtuvia oikeuksia käytetään ja ne periaatteet, joita noudatetaan valittaessa omaisuudenhoitajia.

6 §

Se osuus rahaston valtion keskuskirjanpidossa olevan yhdyntilän varoista, jota ei käytetä 5 §:ssä säädetyillä tavoilla, lainataan valtiolle talousarviossa olevien menojen suorittamiseen sen mukaan kuin valtiovarainministeriö eduskunnan hyväksymien lainottovaltuuksien puitteissa päättää.

muuta virkasuhteista henkilöstöä. *Toimitusjohtajan ja muun henkilöstön nimittää rahaston hallitus.*

4 §

Valtion virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä yhteisöt ja laitokset, joiden henkilöstö kuuluu valtion eläkejärjestelmän piiriin, suorittavat valtion eläkerahastolle työnantajan eläkemaksun, jonka perusteet valtioneuvosto määrää. Eläkemaksun suuruudesta ja suorittamisesta päättää valtiokonttori asiaa koskevien periaatteiden oltua sitä ennen *rahaston hallituksen* käsiteltävänä.

5 §

Se osuus *valtion eläkerahaston* varoista, jota ei siirretä *valtion talousarvioon*, voidaan sijoittaa. Rahaston sijoituksia tehtäessä on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Rahaston *hallituksen* on laadittava rahaston varojen sijoittamista koskeva suunnitelma (*sijoitussuunnitelma*). Sijoitussuunnitelmassa on erityisesti otettava huomioon rahaston luonne ja sijoitustoiminnan vaatimukset. Sijoitussuunnitelmasta on käytävä ilmi, minkälainen hajautussuunnitelma rahastolla on, miten rahaston omistuksista muissa yhteisöissä johtuvia oikeuksia käytetään ja ne periaatteet, joita noudatetaan valittaessa omaisuudenhoitajia.

6 §

(Kumotaan)

7 §

Rahaston taseessa tai sen liitetiedoissa on ilmoitettava 1 §:ssä tarkoitettuun palvelukseen perustuvista eläkkeistä aiheutuva eläkevastuu sekä eläkevastuun kattamaton osa.

Rahaston tilinpäätöksen vahvistaa valtiovarainministeriö.

Valtiovarainministeriö asettaa vuosittain rahaston hallintoa, taloutta ja tilejä tarkastamaan kaksi tilintarkastajaa, joiden molempien tulee olla joko Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia (KHT) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajan *tutkinnon suorittaneita henkilöitä* (JHTT).

7 §

Valtion eläkerahaston taseessa tai sen liitetiedoissa on ilmoitettava 1 §:ssä tarkoitettuun palvelukseen perustuvista eläkkeistä aiheutuva eläkevastuu sekä eläkevastuun kattamaton osa.

Valtiovarainministeriö asettaa vuosittain rahaston hallintoa, taloutta ja tilejä tarkastamaan kaksi tilintarkastajaa, joiden molempien tulee olla joko Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia (KHT) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajia (JHTT).

Tilintarkastajien on tarkastettava rahaston hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajien on annettava kultakin tilikaudelta tilintarkastuskertomus, jossa on erityisesti lausuttava:

1) onko tilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

2) antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot rahaston toiminnan tuloksesta ja tuloksellisuudesta sekä taloudellisesta asemasta;

3) onko rahaston hallintoa ja toimintaa hoidettu sitä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

4) tilinpäätöksen vahvistamisesta;

5) rahaston tuloksen käsittelystä rahaston hallituksen ehdottamalla tavalla.

Tilintarkastajien on tehtävä toimitetusta tilintarkastuksesta tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen sekä lausutaan siitä, onko tilinpäätös laadittu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti. Jos tilintarkastaja kesken tilikauden havaitsee merkittävää huomauttamista rahaston hallinnosta ja taloudesta, on asiasta viipymättä ilmoitettava rahaston hallitukselle ja valtiovarainministeriölle. Rahaston hallitus ja henkilöstö ovat velvollisia avustamaan tarvittaessa tilintarkastajaa tarkastuksen suorittamisessa.

Rahaston tilinpäätöksen vahvistaa valtiovarainministeriö, joka päättää siinä yhteydessä niistä toimenpiteistä, joihin rahaston tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus sekä muut ministeriön hankkimat selvitykset ja arvioinnit rahaston taloudesta, toiminnasta ja tuloksellisuudesta antavat aihetta. Valtio-

varainministeriön on päätettävä rahaston tilinpäätöksen vahvistamisesta viimeistään varainhoitovuotta seuraavan huhtikuun 30 päivänä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Valtiovarainministeriön aikaisempien säännösten nojalla asettama valtion eläkerahaston johtokunta muuttuu tämän lain voimaan tullessa lain 2 §:ssä tarkoitukseksi hallitukseksi, jonka toimikausi päättyy 28 päivänä helmikuuta 2009.

Tämän lain 7 §:n 3—5 momentin säännöksiä sovelletaan ensimmäisen kerran lain voimaantulovuotta seuraavaan tilikauteen kohdistuvaan tilintarkastukseen ja tilinpäätökseen.

Valtion eläkerahastosta annetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu rahastosta valtion talousarvioon siirrettävä määrä on vuonna 2006 enintään 40 prosenttia valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvista eläkkeistä vuonna 2006 aiheutuvasta menosta.
